

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Історія та археологія»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: історик, архівіст, документознавець

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Херсонського
державного університету

 (В.П. Олексенко)

(протокол № 10 від «26» Березня 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з «26» Березня 2018 р.

В.о. ректора Херсонського державного університету

(Н.А.Тюхтенко)

(наказ № 232-Д від «29» Березня 2018 р.)

Херсон, 2018 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» з підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти розроблена робочою групою у складі:

1. Андрєєв Віталій Миколайович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії та історіографії.
2. Андрєєва Світлана Серафимівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та історіографії.
3. Коник Олександр Олександрович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри всесвітньої історії та історіографії.
4. Михайленко Галина Миколаївна., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії та історіографії.
5. Лисянський Дмитро Анатолійович, СВО Магістр, 13-141 М група.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Черемісін Олександр Вікторович, доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Херсонського державного аграрного університету»
2. Солоницький Іван Вікторович, начальник Херсонської обласної інспекції по охороні пам'яток історії та культури

1. Профіль освітньо-професійної програми «Історія та археологія» зі спеціальності 032 Історія та археологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет психології, історії та соціології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр історик, архівіст, документознавець
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію УД № 22007913
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6
Передумови	Повна загальна середня освіта, на основі результатів зовнішнього незалежного оцінювання (вступних випробувань)
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	Освітньо-професійна програма діє до 01 липня 2028 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.kspu.edu/Education/EduPrograms.aspx
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка професіоналів у галузі історії та археології, істориків, на основі новітніх досягнень історичної науки для роботи в архівних, музейних, бібліотечних установах, закладах культури та освіти, державних та громадських організаціях	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь)	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 032 Історія та археологія

знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма, з академічною та прикладною орієнтацією, що спрямована на підготовку фахівців з історії та археології
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Загальна освіта в галузі 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія.</p> <p>Вивчення сучасної методології та новітніх досягнень у галузі історії та археології в Україні та світі, оволодіння сучасними теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого, вироблення навичок професійної (аналітичної, консультативної, комунікативної, організаційно-методичної, інформаційно-пошукової) діяльності для підготовки бакалавра, істориків, архівістів.</p> <p>Ключові слова: бакалавр, історія, археологія, історик, архівіст</p>
Особливості програми	<p>Програма виконується в активному дослідницькому середовищі на високому науково-методичному рівні. Спрямована на формування нового перспективного способу мислення та здатності застосовувати інноваційні стратегічні рішення у професійній діяльності.</p> <p>Можливість міжнародного академічного стажування студентів у ЗВО-партнерах на підставі міжнародних угод про співпрацю з Поморською Академією (м. Слупськ, Польща)</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робота за фахом: 2443.2 історик, консультант з питань історії; 2431 Професіонали в галузі архівної справи, зберігання музейних та бібліотечних фондів; 2431.2 – архіваріуси та зберігачі у музеях та бібліотеках; 2441.1 – антрополог; 2442.2 – археограф, археолог, етнолог, палеограф; 4144 Переписувачі та діловоди
Подальше навчання	Навчання за програмою другого рівня освіти «магістр»
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Лекції, семінарські та лабораторні заняття, самостійна робота, виконання дипломної роботи, навчальні, виробнича та переддипломна практики.</p> <p>Студентоцентроване проблемно-орієнтоване навчання,</p>

	самонавчання, класичні та інтерактивні методи навчання, навчання через виробничу практику.
Оцінювання	Оцінювання здійснюється за трьома шкалами: національною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «зараховано/незараховано»), ECTS (A, B, C, D, E, FX, F), 100-бальною шкалою. Оцінюються усні та письмові екзамени, практика, творчі роботи, презентації, дипломна робота.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до усного та письмового спілкування державною та іноземною мовами. 2. Здатність навчатися та самонавчатися. 3. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. 4. Здатність працювати автономно та оволодіти навичками командної роботи. 5. Здатність застосовувати знання на практиці. 6. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей. 7. Здатність до конструктивної взаємодії та комунікації з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Усвідомлювати відмінності в історичних поглядах різних періодів та у різних історіографічних контекстах, володіти інструментарієм та термінологією історичної та суміжних наук. 2. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення історичних і археологічних джерел (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо) та новітні комп'ютерні технології та інформаційно-пошукові інструменти. 3. Знати та вміти використовувати різні методи та способи опрацювання та аналізу наукових джерел різної типології та видової класифікації джерел. 4. Вміти виявляти порушення та проблеми і здійснювати необхідні заходи із охорони матеріальної та нематеріальної культурної спадщини. 5. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з всесвітньої історії та історії України, вміти

	<p>аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Знати правила археографічної, архівної та музейної роботи, принципи збереження та експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану, проведення тематичних екскурсій. 7. Вести краєзнавчу, історико-культурну та історико-туристичну роботу. 8. Знати основи спеціальних історичних дисциплін, археології, етнології, археографії та методики польових досліджень. 9. Здійснювати цивілізаційний аналіз розвитку людства. 10. Здатність на основі аналізу розвитку держав від початків їх створення до сьогодення виокремлювати тенденції історичного розвитку державних утворень у різних регіонах (Західна, Центрально-Східна Європа, Азія, Америка, Африка). 11. Мати уявлення про етапи становлення та розвитку історії як науки, знати її основні напрямки та школи, зарубіжні та вітчизняні історіографічні концепції, її представників. 12. Здатність здійснювати історичні дослідження, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно-комунікативні технології.
--	---

7 – Програмні результати навчання

<ol style="list-style-type: none"> 1. Знати історію становлення спеціальних історичних дисциплін, причини та особливості їх виділення в окремий історичний напрям дослідження, характерні риси роботи кожної зі спеціальних історичних дисциплін. 2. Знати основні етапи та тенденції розвитку етнологічної науки у світі, знати класифікації та культурно-історичні типи народів світу, історичні особливості їх матеріальної та духовної культури. 3. Знати історію формування, розвитку, занепаду і втрати державності в слов'янських країнах в певні періоди, причини, форми й способи відродження державності у південних і західних слов'ян. 4. Знати основні етапи формування сучасної індустріальної цивілізації та основне коло джерел та літератури до вивчення нової та новітньої історії. 5. Вміти аналізувати тенденції розвитку постіндустріальної цивілізації та знати основні закономірності та фактори інтеграційних процесів в сучасному світі. 6. Знати основні тенденції розвитку системи міжнародних відносин та міжцивілізаційні зв'язки в різні історичні періоди, засади діяльності міжнародних організацій. 7. Знати основні етапи складання історичних теорій і методів вивчення

- минулого та формування та розвитку історичної науки
8. Знати основні форми і типи музеїв; нормативні засади та основні види музейної діяльності та сучасні тенденції розвитку музейної справи.
 9. Знати загальні принципи історичних, палеоекономічних, палеосоціальних і т.п. реконструкцій на підставі археологічного матеріалу.
 10. Володіти детальними знаннями з історії України, особливості суспільно-економічних, політичних та культурних аспектів історичного розвитку українського народу.
 11. Вміти аналізувати основні етапи та особливості розвитку країн Азії та Африки у контексті всесвітньої історії.
 12. Володіти навичками джерелознавчого аналізу.
 13. Вміти застосовувати наукову критику до аналізу поглядів дослідників минулого та сучасності, робити власні узагальнення щодо теоретичного і методичного рівня наукових праць з історії.
 14. Вміти кваліфіковано оформити результати історичного дослідження на підставі доступного джерельного матеріалу та наукової літератури.
 15. Вміти визначати причинно-наслідкові зв'язки та об'єктивне/суб'єктивне історичному та історіографічному процесі, виявляти міждисциплінарні зв'язки.
 16. Вміти застосовувати отримані практичні знання під час польових археологічних досліджень, камеральної обробки археологічного матеріалу, під час проведення реконструктивно-теоретичної роботи.
 17. Володіти навичками бібліографічного аналізу, способами і прийомами роботи з спеціалізованими базами даних, бібліотечними фондами.
 18. Володіти навичками комплектування, обробки та класифікації архівних документів, археологічних та етнографічних матеріалів.
 19. Розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання розвитку людства, що виходять за межі фахової спеціалізації.
 20. Знати основні етапи формування античної цивілізації та основне коло джерел та літератури до її вивчення.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Випусковою кафедрою спеціальності є кафедра всесвітньої історії та історіографії. Підготовку фахівців забезпечують професори, доктори наук – 6: докторів історичних наук, професорів – 3, доктор педагогічних наук, професор – 2, доктор соціологічних наук, професор – 1; доценти, кандидати наук – 16: кандидатів історичних наук, доцентів – 10; кандидат філософських наук – 1, кандидат педагогічних наук – 2, кандидат філологічних наук – 2, кандидат політичних наук – 1.
Матеріально-технічне забезпечення	- спеціалізовані кабінети: навчально-методичний кабінет історичних дисциплін кафедри історії України та методики викладання, навчально-методичний кабінет

	інформаційних технологій історико-соціальних дисциплін факультету психології, історії та соціології; - науково-дослідна археологічна лабораторія Херсонського державного університету; - Архівно-музейний центр Херсонського державного університету
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційні та навчально-методичні матеріали зберігаються в навчально-методичних кабінетах, в електронному вигляді – на сайтах кафедр всесвітньої історії та історіографії, історії України та методики викладання, література та фахові періодичні видання представлені в науковій бібліотеці ХДУ, Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. О. Гончара
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість переведення студентів з інших ЗВО України за спеціальністю 032 Історія та археологія з перерахуванням дисциплін у межах кредитно-трансферної системи
Міжнародна кредитна мобільність	На підставі міжнародних угод про співпрацю з Поморською Академією (м. Слупськ, Польща) Краківський педагогічний університет ім. Комісії Народної Освіти (м. Краків, Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	В межах ліцензійного обсягу спеціальності згідно з правилами прийому та навчальними планами, розробленими для іноземців

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація здобувачів вищої освіти)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія	3	екзамен
ОК 2.	Історія української культури	3	диференційований залік
ОК 3.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ОК 4.	Іноземна мова	6,5	екзамен
ОК 5.	Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)	3	залік
ОК 6.	Інформаційні технології в галузі	3	залік
ОК 7.	Основи наукових досліджень (у т.ч. виконання курсової роботи)	3	диференційований залік
ОК 8.	Вступ до спеціальності	4,5	екзамен
ОК 9.	Історія первісного суспільства	4,5	екзамен
ОК 10.	Історія країн Сходу (Історія стародавнього Сходу)	4,5	екзамен
ОК 11.	Історичне краєзнавство	3	залік
ОК 12.	Історія стародавньої Греції та Риму	5	диференційований залік
ОК 13.	Історія України (Давня історія України)	4	екзамен
ОК 14.	Основи археології	3	залік
ОК 15.	Археологія України	5	екзамен
ОК 16.	Історія України (Середньовічна історія України)	4,5	екзамен
ОК 17.	Історія Європи (Середні віки та Ранній Новий час)	8	залік
ОК 18.	Джерелознавство	5	диференційований залік
ОК 19.	Історія слов'янських країн	5	залік

	(Середні віки)		
ОК 20.	Історія країн Сходу (Історія Середньовічного Сходу)	5	залік
ОК 21.	Історіографія	4	екзамен
ОК 22.	Історія України (Нова історія України)	6	екзамен
ОК 23.	Історія країн Сходу (Нова історія країн Сходу)	3	диференційований залік
ОК 24.	Історія слов'янських країн (Нова історія)	4	залік
ОК 25.	Історія Північно-Східної Європи (Новітня історія Північно-Східної Європи)	3	залік
ОК 26.	Нова та Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки	12,5	залік
ОК 27.	Історія слов'янських країн (Новітня історія)	4,5	екзамен
ОК 28.	Історія країн Сходу (Новітня історія країн Сходу)	3	екзамен
ОК 29.	Історія політичних і правових вчень	4	залік
ОК 30.	Історія України (Новітня історія України)	5,5	екзамен
ОК 31.	Етнологія (загальна етнологія, етнологія України)	5	залік
ОК 32.	Спеціальні історичні дисципліни	4	залік
ОК 33.	Історична географія	3,5	диференційований залік
ОК 34.	Основи архівознавства	3	залік
ОК 35.	Курсові роботи з фахових дисциплін	3	диференційований залік
ОК 36.	Навчальна практика	9	залік
ОК 37.	Виробнича практика	9	диференційований залік
ОК 38.	Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти	7,5	екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент: 179 кредитів			
Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1.	Економіка / Соціологія / Історія світової культури	3	залік
ВК 2.	Політологія / Україна в Європі і	3	залік

	світі		
ВК 3.	Психологія / Латинська мова	3	залік
ВК 4.	Риторика / Культура наукової мови	3	залік
ВК 5.	Дисципліни за вільним вибором студента	6	залік
ВК 6.	Друга світова війна: формування нового концептуального підходу / Кліометрія	3	залік
ВК 7.	Історія релігії в Україні / Антична археологія Північного Причорномор'я	3	залік
ВК 8.	Музеєзнавство / Історія музейної справи	3,5	залік
ВК 9.	Історична генеалогія / Історична урбаністика	3	залік
ВК 10.	Історія Херсонщини / Історія Херсона	3	залік
ВК 11.	Історики «другого плану» в українському історіографічному процесі першої половини ХХ ст. / Проблеми Ізраїльсько-Палестинського регіону	3	залік
ВК 12.	Основи документознавства/Діловодство	4	диференційований залік
ВК 13.	Архівознавство (історія архівної справи України, теорія та методика архівної справи, архівна система України та архівне законодавство) / Архівологія	14,5	екзамен
ВК 14.	Старослов'янська мова та палеографія давніх пам'яток / Палеографія	3	залік
ВК 15.	Археографія / Інформаційна евристика	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		61 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ : 240 кредитів			

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Обов'язкові компоненти освітньої програми							
I курс		II курс		III курс		IV курс	
1	2	3	4	5	6	7	8
Історія української культури (3 кр. – диф. залік)	Латинська мова (3 кр. – екз.)		Філософія (3 кр. – екз.)	Інформаційні технології в галузі (3 кр. – залік)			
Українська мова (за професійним спрямуванням) (3 кр. – екз.)				Історіографія (4 кр. – екз.)			
Іноземна мова (6,5 кр. – екз.)				Історія України (Нова історія України) (6 кр. – екз.)			
Вступ до спеціальності (4,5 кр. – екз.)	Спеціальні історичні дисципліни (4 кр. – залік)	Основи наукових досліджень (у т.ч. виконання курсової роботи) (3 кр. – диф. залік)			Курсові роботи з фахових дисциплін (3 кр. – диф. залік)		
Основи археологія (3 кр. – залік)	Археологія України (5 кр. – екз.)	Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист) (3 кр. – залік)		Історія слов'янських країн (Нова історія) (4 кр. – зал.)			
Історія первісного суспільства (4,5 кр. – екз.)	Історія України (Давня історія України) (4 кр. – екз.)	Історія України (Середньовічна історія України) (4,5 кр. – екз.)		Історія політичних і правових вчень (4 кр. – залік)			Історія України (Новітня історія України) (5,5 кр. – екз.)
Історія стародавнього Сходу (4,5 кр. – екз.)	Історія стародавньої Греції та Риму (5 кр. – диф.залік)	Історія Європи (Середні віки та Ранній Новий час) (8 кр. – залік)		Нова та Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (12,5 кр. – екз.)			
Історичне краєзнавство (3 кр. – залік)	Історична географія (3,5 кр. – диф. залік)	Джерелознавство (5 кр. – диф. залік)			Історія країн Сходу (Нова історія країн Сходу) (3 кр. – диф. залік)		Історія країн Сходу (Новітня історія країн Сходу) (3 кр. – екз.)

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1	2	3	4	5	6	7	8
Етнологія (загальна етнологія, етнологія України) (5 кр. – диф. залік)		Історія слов'янських країн (Середні віки) (6 кр. – залік)				Історія слов'янських країн (Новітня історія) (4,5 кр. – екз.)	
		Історія країн Сходу (Історія Середньовічного Сходу) (5 кр. – залік)				Історія Північно-Східної Європи (Новітня історія Північно-Східної Європи) (3 кр. – екз.)	
		Основи архівознавства (3 кр. – залік)				Виробнича практика (9 кр. – диф.зал.)	
		Навчальна практика (6 кр. – зал.)		Практика навчальна (3 кр. – зал.)		Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти (7,5 кр. – екз.)	

Вибіркові компоненти освітньої програми

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1	2	3	4	5	6	7	8
Риторика / Культура наукової мови (3 кр. – залік)	Психологія / Латинська мова (3 кр. – залік)	Основи документознавства / Діловодство (3 кр. – диф. залік)	Дисципліни за вільним вибором студента (3 кр. – залік)	Економіка / Соціологія / Історія світової культури (3 кр. – залік)	Політологія / Україна в Європі і світі (3 кр. – залік)	Археографія / Інформаційна евристика (3 кр. – залік)	
				Друга світова війна: формування нового концептуального підходу / Кліометрія (3 кр. – залік)	Дисципліни за вільним вибором студента (3 кр. – залік)	Історики "другого плану" в українському історіографічному у процесі першої половини ХХ ст. / Проблеми Ізраїльсько-Палестинського регіону (3 кр. – залік)	

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1	2	3	4	1	2	3	4
				Історія релігії в Україні / Антична археологія Північного Причорномор'я (3 кр. – залік)	Музезнавство / Історія музейної справи (3 кр. – залік)	Історична генеалогія/ Історична урбаністика (3,5 кр. – залік)	
				Старослов'янська мова та палеографія давніх пам'яток / Палеографія (3 кр. – залік)		Історія Херсонщини / Історія Херсона (3 кр. – залік)	
			Архівознавство (історія архівної справи України, теорія та методика архівної справи, архівна система України та архівне законодавство) / Архівологія (14,5 кр. – екз.)				

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Історія та археологія» спеціальності 032 Історія та археологія проводиться у формі комплексного екзамену, захисту дипломної роботи та завершується видачею документу державного зразка про присудження ступеня бакалавра історії та археології із присвоєнням кваліфікації: історик, архівіст, документознавець.

Атестація здійснюється відкрито й публічно.

